

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?

GABRIEL ALOMAR

Redacció: Guàrdia, 14, pral. - BARCELONA

UNITAT SINDICAL

No completariem el nostre pensament de la setmana darrera, quan comentàvem els articles del senyor Rucabado, si no afirméssim la nostra adhesió a l'idea de l'unitat sindical, la qual cosa ens col·loca, segons l'articulista catòlic, en el camí de l'absurd, de la inhumanitat i del Terrorisme.

La lògica del Senyor Rucabado és transparent i suggestiva. Si un obrer no vol sindicarse, està en el seu dret. Els que s'entesten en fer-li veure la necessitat de lo contrari, són uns criminals. I retreu unes paraules den Pestaña en les quals s'afirma que els obrers de Catalunya creiem que tots els obrers que depenen d'una mateixa empresa patronal han de pertanyer a un mateix sindicat.

Això ho creiem els obrers de Catalunya i els obrers de tot el món, i ho creuen totes les persones mitjanament intel·ligents que han meditat per un instant sobre aquesta qüestió. No és cap idea original del company Pestaña ni del sindicalisme català. És matèria del més elemental sentit comú. Per a creure això no és indispensable entendre que els obrers formen classe i que tenen interessos econòmics i morals idèntics i comuns i que aquells interessos estan en pugna amb els del patró. Basta col·locar-se en el punt de vista patronal més estricte i considerar quin benefici pot heure una empresa de que entre els seus assalariats hi hagi diversitat de tendències i agrupaments i es manifestin pretensions distintes i es produeixin conflictes parcials i complicacions heterogènies que en tot treball orgànic són pitjor que un atur complet i un conflicte global. Això hauria de portar fatalment a dos extrems: o el patró hauria de estar disposat a satisfer sense resistència tota demanda de cada agrupament i fins de cada individu o hauria de contrariar l'anarquia dels seus assalariats no atenent a ningú i imposant sense transacció la seva voluntat i la seva conveniència.

Com que lo primer és impossible, hem de creure que el Senyor Rucabado i tots els que defensen la llibertat de no sindicarse són partidaris de la segona solució, cosa que molts sociòlegs piadosos defensen amb el nom d'autoritat patronal dins del taller o de la fàbrica. Encara que siguin servidors de la burgesia i combatin les reivindicacions obreres, haurien d'entendre que sempre serà un mal i molt greu que hi hagi qui tingui la facultat de fer-se les condicions en un pacte bilateral i que el poder il·limitat d'un home sobre molts és un perill social de conseqüències morals molt més terribles que l'abús que puguin fer els sindicats de llur força i potestat.

Nosaltres veiem en l'obrer que treballa al costat del seu company, en el mateix plànol i en les mateixes condicions de servitud, a un simple membre del gran organisme que tots, per esperit de classe, per amor fratern i per imposició de les lleis de pròpia superació, hem de constituir necessàriament en virtut d'una obligació moral que no per ésser violada deixa de tenir poder sobre les consciències rectes. Fins suposant que l'obrer no sindicat pogués renunciar o sustreures als beneficis que per tots els membres de la col·lectivitat han guanyat amb l'arma de l'associació els seus companys d'esclavatge, no quedaria lliure de l'afront de no haver contribuït a l'esforç comú i de no haver volgut treballar en favor de l'emancipació dels altres. I per això li escàuen els abjectius de *mal company*, *individualista*, *egoista*, etc. etc. que espanten al senyor Rucabado perquè porten un verí de mort.

El verí de mort l'hem de saber veure en el sentiment de dissociació que domina a aquells que defensen el dret de traïr la causa pròpia. Si la massa obrera fos integrada d'homes en el més elevat sentit de la paraula, l'unitat sindical no hauria de defensar-se perquè fóra una funció que es practicaria amb tota naturalitat. Ara tots els sofistes, tots els moralistes a sou de la burgesia s'hi veuen amb cor perquè saben que hi ha una massa inculta que no té noció del seu destí ni del seu deure. També ho sabem nosaltres i ens en planyem. Però que no ens parlin en nom del dret perquè el dret de degradar-se tothom el té i no cal que el defensi ningú. Val més que parlem del dret d'enlairar-se per damunt dels egoïsmes personals i de l'obligació de solidaritzar-nos amb els nostres germans per tal de poder amb l'esforç comú redimir a tots els homes, car en l'idea de l'unitat sindical hi veiem nosaltres les màximes possibilitats ètiques i la realització de la llibertat completa i definitiva.

Els nostres lectors no han d'estranyar que, aparentment, negligim, a voltes, certs esdeveniments d'actualitat, deixant de subrallar-los amb el comentari degut. Però hi han albiradores dificultats insuperables.

Altrament, l'ideari conegut de JUSTICIA SOCIAL i la dignitat civil dels que redactem aquesta fulla, donen la màxima eloqüència al nostre silenci.

VENTS DE CONCORDIA

Si sempre són interessants les sessions del Consell general de la Federació Sindical Internacional, les celebrades els dies del 5 al 8 d'aquest mes han revestit una importància excepcional. Demés de tractar-se qüestions d'administració interna, de la propaganda contra la guerra, de la jornada de vuit hores i de la supressió del treball de nit en els forns, va enfocar-se novament l'assumpte de les relacions amb els Sindicats panrusos i de les possibilitats d'arribar a l'unitat sindical internacional, ço que tant desitjien els obrers de tot arreu. Declarem amb satisfacció que, si bé no va arribar-se a una conclusió definitiva, la resolució aprovada és un pas decisiu envers la concòrdia i permet concebir esperances de que no es trigarà a veure reunits en un mateix organisme als treballadors que fins avui es consideraven amb l'obligació de combatre's i destruir-se reciprocament.

El viatge a Rússia de la delegació de les Trade Unions britàniques ha ajudat indiscutiblement a aplanar el camí de la unió. Purcell, que presidia la comissió que va anar a Rússia, és membre del Consell de la F. S. I., i va poder, en aquestes sessions, transmetre als seus companys les seves impressions directes. L'optimisme d'aquestes impressions es reflexava en la proposició dels delegats britànics en la qual es demanava la celebració d'una conferència sense compromís per a discutir i impulsar els punts de vista d'un i altre costat, del resultat de qual conferència es dependria la convocatòria d'una segona en la que podria plantejar-se concretament la unió dels Sindicats Russos amb la F. S. I. Aquesta proposició no va prosperar, éssent rebutjada per 12 vots contra 6. Aquesta minoria la constituïen Purcell i Bramley, representants de dues internacionals professionals; A. J. Cook, dels miners; E. Fimmen, del Transport; el delegat de la central sueca, i el Secretari de la britànica. En canvi Oudegeest va retirar la seva moció proposant suspendre tota relació amb organismes de la Sindical Roja inclosos per correspondència.

La resolució acordada té la ventajosa de no separar-se dels acords dels Congressos internacionals de Londres (1920), Roma (1922) i Viena (1924) expressant, però, la possibilitat d'arribar a una unió efectiva. Traduint textualment diu així:

«El Consell general de la Federació Sindical Internacional, havent examinat la correspondència canviada entre la F. S. I. i el Consell general de Sindicats panrusos, encomana al Comitè Executiu de la F. S. I. que informi al Consell general de Sindicats panrusos que està disposat a admetre en el seu si aquests Sindicats si així ho desitjen.

«El Consell general declara així mateix que està disposat, bon punt els Sindicats panrusos hagin comunicat a la F. S. I. llur desig d'ingressar en ella, a convenir la celebració d'una conferència a Amsterdam amb el Comitè dels esmentats Sindicats per tal de canviar impressions sobre llur ingrès.»

Per a complimentar la resolució del segon paragraf va ésser nomenada una comissió per a representar la F. S. I. amb els següents individus: A. A. Purcell, president; Fred Bramley (Gran Bretanya); L. Jouhaux (França); C. Mertens (Bèlgica); T. Leipart (Alemanya); Grassmann (Alemanya); Zulawski (Polònia); E. Fimmen (Federació Internacional del Transport) i tres secretaris que són J. Oudegeest, J. Sassenbach i J. W. Brown.

Oblidarem les discussions anteriors a aquest acord i prescindirem dels comentaris que ha suscitat als apassionats per la F. S. I. o per la I. S. R. Nosaltres registrem amb gust aquest fet que obre les portes a la capital esperança de veure reunits dis un mateix organisme internacional als treballadors de tot el món.

DIVULGACIÓ DE DOCTRINA

La lluita de classes

Karl Marx fou el primer en reconèixer a la classe treballadora històricament oposada a la classe capitalista; fou el primer que demostrà que la història de la humanitat és una eterna lluita de classes; fou el primer que, en conseqüència, assenyalà al proletariat la seva missió de combatre en tots els terrenys a la burgesia.

Si, efectivament, hi han hagut sempre desigualtats entre els homes, si en tots els temps i en totes les èpoques s'ha vist una classe dominada i altra dominadora, si l'evolució de la humanitat ha creat l'actual divisió en obrers i capitalistes, si per inevitable llei social les classes oprimides han lluitat incessantment per a emancipar-se, devem reconèixer que, fatalment, els treballadors han de sostindre fort combat amb la burgesia, han de pendre llurs necessàries mides per a fer front a llurs enemics, han de preparar-se i unir-se per a conquerir noves posicions i avantatges i per a arribar, més tard, a apoderar-se del poder polític a fi d'implantar un règim just i equitatiu, un règim col·lectivista o comunista en el qual sigui impossible l'explotació humana.

Es pretén que la lluita de classes no existeixi més que en la imaginació dels socialistes i que siguem nosaltres qui l'hagim inventat. Però basta observar el funcionament de la societat, llegir en les pàgines de la història i de la experiència per tindre el convenciment de que la lluita de

classes ha existit sempre i existeix actualment més aguda i accentuada que en totes les edats. És que de la manera com es realitza la producció, no es provoca un enorme conflicte entre els productors i els que s'apropien de la producció? No ha d'originar un antagonisme irreductible el fet de que el capital no perteneixi als qui l'han creat? L'afany incessant dels patrons, d'obtenir la major quantitat possible de beneficis allargant les hores de treball i disminuint el preu dels salaris, no fa irreconciliablement antitètics els interessos dels que treballen i dels que viuen del treball del pròxim? Què són les vagues, sinó la expressió clara i innegable de la existència d'aquest fenomen social dit «lluita de classes»? Pot concebir-se la més llunyana esperança de que un jorn arribin a reconciliar-se el capital i el treball? Al contrari: cada dia es fa més descarnat i latent llur antagonisme.

Els socialistes ens limitem, doncs, a acceptar aquesta lluita, a fer-la veure als treballadors, mostrant-los-hi les seves causes i la seva naturalesa, a donar-li forma conscient, a amotllar-la i endegar-la, puix estem convençuts de que així accelerarem els passos de l'evolució de la humanitat vers la seva emancipació total. Precisa, al nostre entendre, donar a l'obrer clara consciència de la seva condició d'explotat, de la seva condició de classe desposseïda, per a que es dongui compte de la seva po-

L'organització fabril a Catalunya

L'any 1840 es fundà a Barcelona la primera societat obrera de resistència i fou constituïda per obrers teixidors.

Han transcorregut des d'aquella data 85 anys i l'art fabril es troba actualment desorganitzat a Catalunya.

Com es concebeix aquesta enormitat? És que els obrers de les fàbriques estan millor del que volen, sense necessitat de fer cap demanda als burgesos?

Per dissort, no hi ha res d'això.

Una llarga història de contratemps, de contradiccions, de manca d'orientació i d'una moral rígida en una gran part dels homes que han dirigit aquest nombros personal, compost d'un 85 per 100 de dones i de nens, ha portat als obrers fabrils a la total desorganització.

Pot dir-se que aquests éssers indefensos han estat víctimes durant llargs anys de la cobdícia dels fabricants, de la brutalitat dels encarregats i de l'incapacitat dels directors de l'organització.

Si algun dia s'escriu l'història de l'art fabril a Catalunya, detallant l'explotació cruel de que han estat víctimes els infants i les pobres dones en les colònies de l'alt i del baix Llobregat i en les fàbriques del Ter, del Fresser, del Cardoner i del Fluvià, amb les jornades de quinze i setze hores, amb jornals de fam i amb l'amenaça d'ésser acomiadats pel més petit mancament, sabent que no habien de trobar feina ni en el poble ni la comarca; si algun dia es fa un examen de tots aquests horrors i de tota aquesta misèria i al mateix temps es posa de manifest la forma de conduir-se els directors dels obrers fabrils, en particular els de les Tres Classes de Vapor, es tindrà de reconèixer que al qualificar-los d'incapacitats no estremem pas la nota.

Nosaltres coneguèrem a la major part d'aquells directors: coneguèrem en Vilà, els germans Vidal, en Fontanals, en Sagués i altres i altres d'aquella tristement cèlebre plana major de delegats de les Tres Classes de Vapor; fins coneguèrem al qui durant alguns anys els feu de guia i de mentor, al desgraciat Pamies, i guardant-nos molt de dir que focin homes corromputs, afirmarem no obstant, que en el nostre concepte pesaven més en ells llurs vicis que llurs virtuts.

Per fortuna, la dominació dels vaporosos acabà allà a l'any 1912 si la memòria no'ns falla, al celebrar-se un Congrés de l'Art Fabril al Palau de Belles Arts d'aquesta ciutat i al negar-se els delegats dels diversos pobles de Catalunya a reconèixer la representació de les Tres Classes de Vapor.

Pot dir-se que allí morí definitivament aquella organització que durant més de vint-i-cinc anys havia estat la més forta de Catalunya, sense que els seus directors s'haguessin preocupat ni poc ni molt de dar als seus representats una consciència de classe, ni una organització de conformitat amb les circumstàncies, ni menys encara una orientació cultural de que ells mateixos careixien. Fou un llarg quart de segle miserablement perdut pels obrers fabrils de Catalunya.

Constituïda la Federació Textil, arribà a acoblar la major part dels obrers d'Espanya que es dediquen a la confecció de teixits.

Fatalment, aquest important organisme estava destinat, com tots els que tingueren la mateixa orientació anarquistada, a sofrir un sorollós fracàs.

El sectarisme i l'intransigència de que donaren mostres els que dirigien la Federació, restà a la mateixa moltes simpaties i no pocs forces, fins que entrà en un període de sensible decadència, que no poderen evitar els esforços realitzats en els seus últims temps per un grup de companys entusiastes i ben orientats, que posaren tot el seu afany en fer veritable obra d'organització.

En aquest punt les coses, un acord de la «Confederación Nacional del Trabajo», on pertanyia la Federació, imposà la dissolució d'aquesta, quedant els obrers fabrils orfes de tota organització, excepte en algunes localitats que es negaren a acceptar l'esmentat acord.

...

Uns bons companys de l'art fabril de Barcelona, sentint en l'ànima la situació d'aquests obrers, que al carèixer d'organització estan mancats d'un poderós mitjà de defensa, han organitzat un Sindicat de l'Art Fabril, de conformitat amb l'orientació de la «Unión General de Trabajadores de España».

Tan prompte com s'ha divulgat per les fàbriques la nova de la dita organització, han acudit a inscriure's bon nombre de companyes i companys.

L'adreça d'aquest organisme és: carrer del Peu de la Creu, n.º 14, 1.ª

J. Comaposada

sició actual i de l'alta missió que té d'acabar amb la propietat privada per a realitzar la socialització de la riquesa.

I com plantejar l'atac a la fortaleza capitalista? Mitjançant l'organització de la classe obrera en el terreny econòmic i en el terreny polític, per a, així, completant-se ambdues accions, arribar a l'enderrocament de l'Estat capitalista i fundar la gran Cooperativa que surgirà de les immundes ruïnes del règim burges. Està clar que el capitalisme voldrà impedir l'obra magna del proletariat, doncs el seu interès està en conservar l'actual sistema de producció, però la victòria ha d'ésser de la classe treballadora, ja que són en minoria els capitalistes i tindran de sucumbir, per tant, davant la força —davant la violència si és precis— de la majoria, el dia que aquesta tingui l'organització i l'esperit conscient de classe que li anem inculcant els socialistes.

I el triomf de la classe treballadora serà el moment més solemne i trascendental de la història. La revolució que ha d'implantar la

República Social no ha d'acabar amb el poder d'una classe per a erigir-se en explotadora la que avui és explotada: volem realitzar l'ideal redemptor del Socialisme en bé de la Humanitat sencera; volem acabar amb tots els privilegis, abolir les classes, establir, entre tots els homes, el reialme definitiu de la pau, de la justícia, de la veritat, de l'amor...

R.

Rothschild casa la seva filla. A la fi de l'apat de nocces, un sabi pren la paraula:

--Germans meus i germanes meves, ja que ens trobem en la joia i el plaer, no oblidem els pobres... Us proposa que crideu amb mi: «Visca els pobres!»...

(HISTORIETA POPULAR JUEVA).

Politica internacional

La supressió de l'exèrcit a Dinamarca

Tenim el gust de reproduir íntegrament la llei proposada pel Govern socialista de Dinamarca i aprovada ja pel Congrés d'aquell país (*Folketing*) abolint els exèrcits de mar i terra, les quintes i lleves forçoses i els Ministeris de Guerra i Marina. Estem segurs que els nostres lectors tindran gust en conèixer les disposicions d'aquesta llei.

Article 1.er Queda abolit el deure del servei militar prescrit per la llei de 8 de juny de 1912; es suprimeix la formació del cens de recrutament i de matrícula de mar i es consideren anul·lats els noms inclosos en aquest cens.

Es suprimeixen les conscripcions, l'exèrcit i la marina de guerra i els ministeris de Guerra i Marina.

Art. 2.ón Es suprimeixen i seran desarmades totes les obres de fortificació.

El material de l'exèrcit i la marina que queda lliure, així com els edificis i solars pertanyents als cossos armats seran aplicats a altres objectes o seran venuts públicament.

Art. 3.er Continuaran funcionant la secció topogràfica de l'Estat major i l'Arxiu de Cartes marines.

Les fàbriques, laboratoris, tallers i altres establiments dependents dels arsenals o de l'exèrcit seran aplicats a fins civils sota la tutela de l'Estat.

Art. 4.rt Es formarà i equiparà un cos de vigilància el qual en determinades situacions auxiliarà a la gendarmeria de fronteres, a les Aduanes i a la policia i cooperarà a la vigilància de les fronteres i costes com així mateix el manteniment de la tranquil·litat i de l'ordre.

Per a l'inspecció de la pesca, els sondeigs marítics, la vigilància i demes atencions de les rutes marítimes daneses, així com per a la defensa dels interessos dels súbdits danesos en aigües jurisdiccionals, s'equiparan i armaran el nombre de veixells necessaris.

Una llei complementària dictarà les disposicions necessaries per a l'organització d'aquests serveis.

Art. 5.nt No es podran fundar, ni podran existir cossos particulars que s'instrueixin o s'organitzin per a fins militars. Els cossos de voluntaris actualment existents seran dissolts dintre els tres mesos següents a la promulgació de la present llei i de llur armament s'incorporarà a l'Estat. Les associacions de tiradors que s'exerciten en les practiques de tir seran consentides en tant no s'organitzin com cossos militars ni procurin a llurs membres armes de foc fora dels exercicis col·lectius, ni realitzin exercicis militars de cap mena.

Una llei complementària dictarà les disposicions necessaries respecte a la fabricació i comerç d'armes de foc i municions.

Art. 6.è El ministre de la Defensa nacional que serà el propi ministre d'Estat després de la supressió dels ministeris de Guerra i de Marina dictarà les necessaries mesures per a l'execució de la present llei.

Un projecte de llei relatiu als establiments esmentats en els articles 2.ón i 3.er haurà d'ésser presentat al Parlament el més tart en el començ de la legislatura ordinària de 1926.

Art. 7.è A mesura que vagi executant-se la present llei aniran abolint-se les lleis següents:

Llei de 3 de gener de 1911 sobre el personal del Ministeri de Guerra.

Llei sobre servei obligatori de 9 de juny de 1912.

Llei de suministre a l'exèrcit dels cavalls i armes necessaries en casos de mobilització de 8 d'abril de 1913.

Llei de 13 de desembre de 1917 sobre l'empleu dels reclutes en els treballs civils.

Llei de 4 d'octubre de 1919 sobre administració de justícia en l'exèrcit i a l'armada.

Llei de 28 de juny de 1920 sobre l'extensió de la legislació de casernes i conscripció en les regions de la Jutlàndia meridional.

Llei de 6 de maig de 1921 sobre suplement a les lleis de conscripció de 8 de juny de 1912, n.º 123, i de 28 de juny de 1920, n.º 303.

Llei de 7 d'agost de 1922 sobre organització de l'exèrcit.

Llei de 7 d'agost de 1922, modificativa de la llei n.º 429, de 12 de setembre de 1919, sobre funcionaris de l'estat en ço que es refereix a l'exèrcit.

Llei de 7 d'agost de 1922 sobre organització de la marina.

Llei de 7 d'agost de 1922 modificativa de la llei n.º 429, de 12 de setembre de 1919, sobre funcionaris de l'estat (secció 31 de la marina).

Llei de 7 d'agost de 1922 sobre desmantelament de les fortaleres costeres antigues i organització de la defensa permanent de costes.

Llei de 12 de març de 1923 sobre crèdits extraordinaris per a la transformació i ampliació d'edificis, llocs d'exercicis i material de l'exèrcit.

Llei d'aquartament de 29 de març de 1924.

Les lleis i disposicions derogades per les esmentades lleis continuaran sense cap efecte.

Art. 8.u La present llei entrarà en vigor al mateix temps que la llei de creació d'un cos de vigilància i que la llei sobre la marina de l'Estat.

Paràbola del Foll i de l'Assenyat

I
El Foll i l'Assenyat marxen, escullits pel seu poble, a la cerca del plansó de l'arbre sagrat a la ombra del qual els vells i els savis dictaran la nova Llei.

— Escolta Foll — diu l'Assenyat. Deturat una estona. Mira quina bella encontrada! Quans arbres fruiters! Pereres, pomes, pressecs sucosos, moscatells daurats: No t'agrada a tu el moscatell? A mi molt. I si ens quedem aquí, Foll?

— El nostre poble ens ha fet comanda de l'esqueix de l'arbre sagrat i tenim de complir-la.

— Però aquí s'està bé. Els habitants d'aquesta vall no saben conrear les terres aquestes, ni treure-s'en profit. El nostre poble si que sabria aprofitar-les, i si li diguessim que emigrés a aquesta vall? Val més un arbre fruiter que l'arbre sagrat de la llei sàvia.

— El nostre poble vol la nova llei i nosaltres tenim de complir el seu encàrrec.

— Ja en té ben poc de seny el nostre poble.

— Foll, quin paisatge més ric! Boscos ombrios i un ample riu que devalla en cascata furienta. Quantes indústries podrien montar-se aquí amb la força d'aquesta cascata. Figura't! Jo retorno a cercar a la nostre gent perquè vingui a colonitzar aquesta encontrada. Tu no saps la font de riquesa que és la indústria. Retornem-nosen, Foll, retornem-nosen.

— El nostre poble vol la sàvia llei que és més alta que la riquesa.

— Coses de foll, creu-me, coses de foll.

— Fugim, Foll, fugim! Mira quins dos lleons venen cap a nosaltres. Fugim, abans que no ens ataquin. El nostre poble no sabia el que demanava. Tant mateix és difícil arribar fins l'arbre de la Justícia. Escapem-nos; ja es passarà sense. Tans anys fa que no en tenen d'arbre sagrat de la Llei que bé s'hi poden passar uns quants més.

— Fugiu tu, Assenyat. Jo vull complir l'encàrrec dels meus per damunt de tots els perills.

— No siguis ximple, Foll. Els dos lleons et destroraran i el nostre poble es quedarà sense el plansó, i sense Francesc el Foll.

— Darrera meu vindran altres folls per a realitzar l'empresa. Deixa'm!

— Me'n vaig dalt d'aquell turó. Des d'allí ja et guiaré amb els meus concells.

(El Foll mata als dos lleons.)
— Molt bé, Foll. Som dos herois matant lleons. I quines peces, he? No't creguis, aquestes pells valen un dineral. Pelem-los i entornem-nos-en que no sempre reixirem tan bé en les nostres aventures.

— Endavant, Assenyat, endavant, cap a l'arbre milenari.

— Que ens en costarà de dissorts aquest arbre!

— Foll, tinc gana, tinc set; he acabat els proveïments. En aquest botjer no hi ha ni fruits ni cassà, ni aigua en lloc. Entornem-nos-en amic.

— Té el meu sarró i la meva carabassa. Escura el que hi resta.

— Foll, no puc més, la fatiga em rendeix; els meus peus, com els teus, sagnen; deixem les pedres vermelles marcant el nostre pas. Ja no camino més cap endavant.

— Puja a la meva espatlla; et duré a coll-i-bé.

— L'arbre! l'arbre sagrat!

— L'arbre fi dels nostres anhelos.

— No ens hi acostem, Foll! Està tot voltat de serps enormes. Mira com avansen gairebé dretes damunt la cua. Com fiten llur esguard ullprenedor damunt de nosaltres. Deixem-lo, Foll, deixem-lo.

— Avant, amic, avant. No hi ha serps que ens detinguin al terme dels nostres afanyos.

— Avança tu. Jo tinc massa seny per a llençar-me a tan perilloses aventures.

(El Foll l'aragita les serps i arrenca l'esqueix sagrat.)

— Victòria. Assenyat, Victòria!

— Glòria a l'Assenyat i al Foll que han assolit la comanda del seu poble!

— Pel Foll que anava endavant i per l'Assenyat que era la seva ombra.

— D'alguna cosa t'hauran servit els meus consells, Foll.

— Per fer-me duptar sempre, Assenyat. Però res hi fa, avui tots dos coronem els nostres neguits. Victòria per tots dos!

— Fatigats el Foll i l'Assenyat dormen. L'Assenyat es desperta primer, el Foll ronca. (L'Assenyat li pren el plansó l'espasa, el sarró i la carabassa i sense fer soroll s'en va.)

— Soc jo, l'Assenyat, qui té de portar al meu poble l'arbre de la nova Llei. El Foll m'ha servit molt bé per a conquerir-lo però ara el malmenaria. Quedat aquí, moret per aquestes tasques plenes de perills i de soletat. La teva follia ens fóra ara un greu destorb.

II

Han passat anys. L'esqueix de l'arbre no ha brostat. Sota la seva ombra ni els vells ni els savis han pogut donar la nova llei al poble.

Un dia arriba el Foll esparracat, envellit. Amb tots els esforços ha pogut lliurar-se de la mort.

— Foll!

— Assenyat! Mal amic! Traïdor! Per què m'abandonares robant-me el plansó sagrat?

— Era precís que tu no el portessis al nostre poble. No tens senderi; la llei que tu dictesis no tindria seny ni fora útil als homes.

— I, on és l'arbre?

— Mira-te'l.

— Però si això és un vimet plantat!

— No, no ha pogut arrelar. A desgrat de tota la meua cura no ha arrelat ni ha brostat. Es veu que la nostra terra no és bona pels arbres sagrats.

— Ja l'has regat amb sang? Ja sabs que segons la llei d'aquests arbres s'ha de regar amb la

Als nostres amics:

JUSTICIA SOCIAL és un periòdic de desinteressats ideals renovadors que ha de viure solament de l'entusiasme de la minoria d'homes conscients i generosos.

La premsa industrial té mil camins comercials, nobles o no, per a assegurar el seu manteniment.

La premsa chantagista viu amb negocis vils i amb subvencions tèrboles.

La premsa anònima d'odis i escàndols és mantinguda per les baixes passions de la generalitat i protegida per la tafaneria dels inconscients.

La premsa confessional és nodreix de l'ignorància i de la mala fe dels homes.

La premsa pornogràfica s'engreixa i prospera amb les turpituds patològiques de la humana bestialitat.

La premsa depòrtiva, per comptes de servir l'honorable lloc secundari que li correspon, amenaça envair-ho tot per l'abrandament d'una moda que absorbeix tota la vida espiritual de certa joventut de peus grossos i cervell petit.

La premsa política burgesa té el viure assegurat per les grans empreses i pels vividors de la política que exploten les sagrades dolors del poble.

La PREMSA D'IDEES GENEROSES té de viure només de l'adhessió dels homes que pensen generosament.

A vosaltres ens adrecem!

Als obrers conscients, als intel·lectuals nobles, als estudiants dignes, als homes que pensen i sofreixen!

Cumpliu el vostre deure!

Llegiu i propagueu

JUSTICIA SOCIAL

col·laborant-hi, suscrivint-vos-hi, fent subscriptors, recaptant donatius.

Si ens acompanya el vostre entusiasme farem del nostre setmanari una ampla tribuna digna de l'esforç de tots.

No oblideu els obstacles que la situació política actual posa en el nostre camí ascendent.

JUSTICIA SOCIAL és la revista del Poble.

Es publica tots els dissabtes. Preu: 15 cts.

sang dels qui els han conquerit.

— Veuràs: Jo ja l'he regat amb sang. Ara que no era la meua. Hi he sacrificat tota mena d'animals: conills, ànecs, pollastres, xais, badelles. Fins el cirurgià em recomenà que el regués amb un líquid que ell preparava i que diu que és paregut a la sang humana.

— Covart, la teua sang era la que mancava.

— Això, si no tingués seny...

— Mira, doncs.

El Foll s'obre una vena i la sang vermella cau sobre la terra grisa. L'arbre comença a brostar.

... I la Nova Llei pogué ésser dictada.

Cot de Reddís

Jerusalem, Jerusalem...

Això de la bona premsa cada dia es posa més negre. Hom no sap ja quina és la fulla diària que es pugui amb confiança, llegir sense perill de caure en execomunió.

El nefandè volterlanisme del segle ho ha rosegat tot. Figureu-vos que a la púlica «Veu» s'intervien l'altre dia — en la ressenya del partit Barcelona-Espanyol, 1-0 — a escriure aquestes blasfemes paraules: «L'Arnau, sol davant la porta, xuta fortament, i quan ja tothom la veia entrar per l'angle (la pilota), toca el pal anant a fóra. La Providència transformada en pal, ha actuat etc.»

Dels llibres reconstruïts coneixem la transformació en pa i en vi, i en altres substàncies més o menys comestibles, però en pa! Diu però que el redactor autor de l'etsegaiada ha estat invitat a donar-se de baixa.

de aquella no estava en condicions de rebre i assimilar amb precipitacions, i el misimo vértigo arrastrà a los hombres al procedimiento de la imposición de aquello que no se podía ni debía recibir. Y si mala y desechable es siempre la imposición de las ideas, mucho peor ha de ser su resultado cuando los actores de la imposición desconocen las ideas mismas, pues que lo impuesto no ha sido el contenido moral ni el valor de las ideas, sino un sentido de insubordinación y de subversión inconscientes.

Respariolo

A la mateixa hora que es parla de la tornada del senyor Cambó a la política es comenten altra vegada els motius de la seva retirada.

Sembla, tanmateix que aquests motius foren simplement d'ordre estratègic. El periodista madrileny Luis Bello amb una gran finura d'intenció també ho deixa entendre aixís.

Es tracta d'un moviment d'estratègia no de partit, sinó purament personal. El senyor Cambó retirant-se abans del cop del 13 de setembre, no es troba en la situació llastimosa dels seus col·legues de partit, i sobretot en la situació del senyor Puig i Cadafalch, que ha tingut una fi política

ben poc elegant, com tothom sap. El senyor Cambó en el seu cas hauria fet una cosa semblant. Però com que té les orelles més fines, tan bon punt sentí llunyans els tocs de clarí i presentí el pas de la caballeria, amb un gest diplicent es col·locà al marge i es digné, que passin i quan hagin passat ja en tornarem a parlar.

Han passat els dies i han passat els mesos i encara passaràn altres coses. L'únic que s'ha plantat al mig de la carretera i no acaba de passar és el comte de Romanones que sembla tot rejuventit i que sap portar a la mà el lliure de la puresa sense tornar-se vermell.

Al senyor Cambó les cames se li van altra vegada cap a la política. Si Romanones porta un lliure, ell portarà una palma; la palma del martiri.

Que passarà. Ja ho veurem. De moment les siluetes d'aquests dos homes virginals es presenta a l'horitzó polític, com dues legítimes esperances nacionals.

Afavorint l'impremta de JUSTICIA SOCIAL ajudeu el nostre setmanari.

Ecós i comentaris

El japonès és molt trompat.

Aquests dies, en tots els diaris, s'ha pogut llegir el següent telegrama procedent de Tokio:

«Han tingut lloc en aquesta ciutat nombroses manifestacions de protesta contra les mesures anunciades pel govern per a restringir la llibertat de la premsa.»

siuriament pel mateix costat de sempre, que és el costat dels negocis.

Tot el demés són ganes de passar l'estona i si de cas, el temps ho dirà.

Carnestoltes

La gent no té ganes de fer broma. Hi han molts motius. La crisi de treball, la vida cara, els lloguers alts, els impostos municipals i els no municipals, l'estat de l'atmosfera, la seca persistent, la pols dels carrers, els ulls de poll, el preu del pa, les desgràcies que fa el vi, les malalties mentals, els gossos fells que van desfermats, etc., etc. La gent no vol fer broma.

No obstant, la broma s'imposa. El Carnestoltes no pot passar sense que li deixem de retre el tribut—un altre tribut—de la nostra alegria.

Però no d'una alegria falsa i enganyosa, no; sinó d'una alegria de debò, d'aquella que surt del cor saltant i fent cabrioles. Una alegria espontània, forta, invencible. Una alegria com la d'aquells homes que estan contents de la vida i riuen sempre i es reventen de tantes rialles.

El món és bo, les dones són belles,

i el vi fa veure lluminàries i papellones, fa sentir cascabels i enforteix la raça.

El vi, doncs, també s'imposa.

Però, malgrat tantes imposicions, la gent fa la cara llarga i no està per brossa. La gent està ensopegada.

Per això el nostre excelentíssim Ajuntament que no pot sufrir que els ciutadans estiguin tristos mentre els regidors estan alegres, va acordar municipalitzar l'alegria, organitzant-la segons les ordenances urbanes i distribuint-la convenientment pels nostres carrers i d'una manera especial pel passeig de Gràcia.

D'aquesta manera la gent ha saludat al Carnestoltes d'aquest any, amb l'esperança de que l'any vinent no serà pas el mateix el que festejarem, sinó un altre de menys ferreny i estúpid, i sobre tot no farà tan soroll de llauana.

Un que s'arrossa

Fa alguns dies que el periòdic «La Noche», al peu d'una fotografia del senyor Rovira i Virgili, hi posava una nota que començava: «Al crearse el partido de Acción Catalana, Rovira y Virgili adquirió en el funcionamiento de dirección política, de la que, por disolución del partido, y también voluntariamente, se ha inhibido...»

Nosaltres amb aquest «voluntariamente se ha inhibido» ens hem explicat moltes coses.

Aquest «voluntariamente se ha inhibido» és tot un poema, tota una orientació.

Menjorant esperem que qualsevol dia sortirà a «La Publicitat» una segona edició d'aquell article «Els definidors inoportuns». Famosa prova de gallardia personal i de llealtat als principis.

La premsa obrera

Retallem d'un article de «Soll i l'ariditat Proletaria», signat per J. Peiró, els següents paragrafs:

«El anarquismo es una cosa y otra el sindicalismo. ¿Cuándo y por cuantos se ha tenido eso en cuenta?... El primero puede y debe ser complemento del segundo, pero es de interés, tanto para uno como para otro, evitar que lo que ha de ser simple complemento se trueque en confusión. La confusión será siempre un perjuicio para la C. N. T. y una desventaja para el anarquismo.»

«La C. N. T. fué un día una fuerza formidable por su contenido numérico, pero no moralmente. La cantidad produjo el vértigo y se la quiso dar precipitadamente el contenido moral

LA FINESTRA OBERTA

LA LLIBERTAT D'ANAR CONTRA LA LLIBERTAT

En una de les darreres manifestacions catòliques celebrades a França contra el govern d'esquerreres, per protesta de la supressió de l'Ambaixada al Vaticà, els manifestants esplaiaren llurs ives cantant la Marsellesa.

Sobta, al primer moment, que el cant de la Revolució sigui posat al servei d'una causa reaccionària; però és un fet històricament prouvat que totes les reaccions, abans de desaparèixer definitivament, per instint de conservació han apel·lat a totes les armes, àdhuc a les armes liberals. El fi justifica els mitjans. I quan perillen les essències reaccionàries s'ha d'intentar llur defensa, en nom de «la llibertat d'anar contra la llibertat».

La intervenció de la dona en els afers públics—dret electoral actiu i passiu—ha format part de programes d'esquerra. I, no obstant, també en alguns països, les primeres manifestacions d'aquest dret han sigut favorables als partits reaccionaris muntats a base d'una deformació dels sentiments nacionalistes o religiosos.

Aquest fet explica la necessitat de que totes les Revolucions trascendents, per a ésser fecundes, hagin d'ésser—durant llur període de consolidació—despòtiques. Ho fou la Revolució Francesa. Ho és, afortunadament, la Revolució Russa.

Ara, el que succeeix, és que les espases de la llibertat, posades en mans reaccionàries, deuen ésser emssades. No n'hi ha prou amb posseir les armes; cal l'esperit que les anima. Una colla de gent reaccionària cantant la Marsellesa arribarà a ésser un bon chor, però no serà mai un poble inflammat. Li mancarà sempre, per això, perdre la repugnància en el sentit il·limitat de cada paraula.

Airet

L'aprovació del pla Dawes farà possible la unitat sindical obrera

El capitalisme d'Europa ha perdut el ritme de la seva compatibilitat. Els vicis dels seus deutes, abans era cosa normal que els saldés amb els presposats anys o bi-anys i això feia que els emprats interiors d'un poble fossin fets pels governs amb facilitat i amb la seguretat absoluta de cobrir-los ràpidament.

Avui, aquesta seguretat no existeix perquè durant la bogeria que devastà Europa no hi havia ni mesura ni seny per saber fins a quan pujaven i quina data de venciment portaven els pagarés que extenia l'oncle Sam.

Com a resultat d'això, ara resulta que França, Bèlgica, Itàlia, Anglaterra i totes les aliades, demanen a Alemanya que pagui, i que Anglaterra diu a França que necessita diners. Es a dir, que tot això dels deutes és una troca de cent caps! I això que es tracta de nacions aliades, que sinó...

Però el capitalista del dollar—que no pot sufrir disputes per miserables qüestions materials—

els diu que s'afanyin prompte d'arreglar aque l'comptes, que no és cosa d'amoïnarse, perquè al cap i a la fi tot el que es demana és comú, és solament per a ell i si va perdent el temps d'aquesta manera, els pujaran els interessos i després es farà més difícil la liquidació. I amb això quassibè que te raó, perquè aquell refrà nostre ja ho diu: «qui juga no dorm» i pel que es veu, l'únic que vetllava, durant el destrocament dels pobles, era, l'oncle de la perilla i barret de copa alta amb estrelles.

Ara, que els altres ja no dormen, però tenen encara els ulls enterbolits de tan fer-ho i les butxaques amb la mateixa situació, que la pell d'un conill escorxat.

No són pas els 14 punts de Wilson que manquen ara, sinó el nou sistema de dutxes treball i dejunatis—nova importació americana—que si bé no engreixen al que les practia, poden donar un bon rendiment al qui les apliqui. Es el darrer específic inventat pels millors especialistes nordamericans per portar la riquesa i la salut als pobles.

Que els inventors d'aquest meravellós procediment que s'en diu *pla Dawes* no són gent interessada? Ja ho sabem. Ells sols s'accontenten amb la riquesa—comprentent a dels altres també—per això, com que necessiten massa bagatge ens deixen amb la salut i... apa, buenas.

Devant d'aquesta situació, en l'impossibilitat de provocar la burgesia un resorgiment econòmic burgès pels seus propis mitjans, la finança d'Europa no veu taula de salvament—sense mirar a quin preu l'adquireix—que l'or americà.

Les classes burgeses, que saben que això les obliga a apretar un xic més encara el caragol de l'explotació, i el que representa per la classe obrera. Així és, que no reparen en mitjans per unir-se, formant grans societats anònimes, que al mateix temps que eviten competències en els mercats nacionals, formen un bloc de més consistència per a resistir les lluites amb el treball. Lluites inevitables a conseqüència d'una major explotació, derivada del permanent mal estar de la classe treballadora d'Europa; única tributària d'aquest famós *Pla Dawes*.

Es per això, que arreu del món i davant l'ocoplament de les forces burgeses, el crit dels treballadors és el de: *Unim-nos!* La gran crida per la realització de la *Unitat sindical* de les diferents tendències del obrerisme, és avui per avui, el sol resultat del fort trasbalsament econòmic que produeixen les despeses de la gran guerra.

Tot fa creure, amb fort optimisme, amb el resultat de la creuada empresa, per a portar a cap els necessaris consells del mestre i apòstol del Socialisme, en Karl Marx, quan escrigué: «Treballadors de tots els pobles, uniu-vos.»

I ara dos mots simplement: Si els treballadors de la nostra terra, deixant de moment a segon terme la qüestió nacional però prenent exemple de la mal teixa, es determinessin a fer aquesta unitat, amb un pla general, a ben segur que altre pel ens lluiria, i no fóra tan fàcil que ens passessin la mà pel lloç tant sovint, com als gatets de casa bona.

Que fem, doncs, parats?

Josep Jové

Problemes socials

La qüestió social

Oreïem convenient, pels nostres lectors, el coneixement de la manera més vulgar, més fàcilment comprensible, de certes qüestions de índole social, que ocupen un lloc principalíssim en les necessitats col·lectives.

Traduirem i vulgaritzarem més, si és possible, les notables lliçons dades anys enrera per Aquiles Loria, l'eminent economista italià sobre temes de interès general.

Deixem a part, per no estar-hi conformes, les opinions del professor, sobre qüestions polítiques i religioses, de cap interès, segons ell, puix són qüestions definitivament resoltes, i entrem de ple en l'exposició que fa d'una manera crua, real, matemàtica de les conseqüències esgarrifoses de la defectuosa constitució econòmica actual.

«Des de que va proclamar-se la llibertat jurídica universal no hi ha homes excluits a priori de la propietat, actualment tots els homes estan dotats dels mateixos drets i s'els considera iguals davant la llei. La igualtat abstracta i infecunda produeix la més enorme de les desigualtats. Iguals en drets el proletari afamat i el multimilionari (producte modern, perfectament desconegut dels nostres avis) estan separats per una distància enorme que sembla aixamplar-se més cada dia. D'aquesta separació neix el problema econòmic i ens veiem obligats a preguntar-nos: Perquè aquests dos éssers, que la llei declara iguals, estan dotats de manera tan desigual? Ja sabem la resposta de molta: La superioritat econòmica d'alguns homes sobre els demés és conseqüència de la seva vàlua superior.

Que poc veritable és això! La simple observació dels fets ens ho demostra. Pius arribaria, aquesta, a demostrar nos el contrari. Quants homes superiors que han emprat el seu talent en profit de les masses, moren de misèria, o viuen en migrats mitjans, mentre que per altra part americans com MASTOR per exemple, acumula fabuloses riqueses pel sol fet d'haver endevinat que les grans ciutats tenen tendència a aixamplar-se cap occident i haver comprat, per revendre, terres al oest de les grans ciutats.

En vista d'aquest cas tan freqüentment repetit, com atribuir la desigualtat de fortuna a la desigualtat d'aptituds intel·lectuals?

No hi ha més; els homes, proclamats jurídicament iguals, tenen, o mostren preponderància a tenir, no sols els mateixos drets privats sinó els mateixos drets públics.

Sense cap esforç hom imagina els monstruosos resultats de la desigualtat política junt a una profunda desigualtat econòmica.

Com és possible, en efecte, admetre que un home reduït a la més horrible misèria, faltat de tot refinament espiritual, de tot hàbit moral, exerceixi un dret de vot intel·ligent?

Això entre altres coses porta al fracàs la democràcia i l'evolucionisme.

Aniria errat qui suposés que les lleis de la vida són per complert indiferents de l'economia política, que l'economista no té res a veure amb elles; precisament és tot al contrari! La duració de la vida d'un home és resultat essencial de les seves condicions de riquesa o pobresa. Tant cert és això, que se sap certament que el ric viu una existència mitja de 50 anys, mentre que el pobre viu solament 28 any. A París, per exemple, en l'aristocràtic barri dels Camps Elisis, la mortalitat és de deu per mil, mentre que en el pobre barri de Montparnasse puja a 43 per mil. Així, doncs, el pobre viu molt menys que el ric, la misèria sega prematurament la seva vida, la mortalitat és, doncs, un producte de les constitucions econòmiques.

Considerem un altre fet important, pertencent al mateix ordre d'idees: la mortalitat infantil. A Alemanya, per exemple, la mortalitat dels infants menors de 5 anys és de 57 per cent; mentre que entre els pobres de Berlín és de 31 per cent. A Brusselles la mortalitat és de 6 per cent en les famílies capitalistes i de 54 per cent en la dels obrers i criats. Si donguéssim les dades de mortalitat a Anglaterra la diferència és encara més gran: els obrers tenen la costum d'assegurar, per certa suma, la vida dels seus fills, baix preu, de cobrir les despeses d'enterrament en cas de mort. Aquesta costum impulsa a molta desgraciats a abreviar la vida dels seus fills per cobrar el capital assegurat, de manera que la mortalitat dels nen pobres és allí, de fet, més gran del que resultaria si estigués baix la influència immediata i exclusiva del factor econòmic. I encara això no és res més que conseqüència del seu insuficient jornal.

Així, doncs, en la nostra època, la duració mitja de la vida varia doctament segons les condicions de riquesa o pobresa.

El percentatge de malalties, principalment les infeccioses, seria, naturalment, molt més elevat en les classes humils que en les acomodades.

Hi ha algun altre fenomen que sembli menys dominat per les relacions econòmiques que el matrimoni? Durant molt temps, per exemple, el nombre de matrimonis a variat paral·lèlment als preus del blat; demés, a propòsit del matrimoni, les separacions tan freqüents, els divorcis, els adulteris, són també, en part, resultat del punt de vista financer des del qual generalment es consideren les unions modernes.

La prostitució, aquesta plaga social és resultat essencial de causes econòmiques. Ningú ho ignora que generalment neix en les classes humils. A Alemanya la prostitució creix en els anys de crisi i disminueix en èpoques de prosperitat. A França les obreres tenien no fa gaire l'horrible costum de fer el quint quart del jornal, acabada la feina de fàbrica, baixaven al carrer per a obtenir de la prostitució el complement infame del insuficient jornal.

L'ignorància és també producte de la misèria. Els nous pobres no van a estudi i encara allí on es pot fer que hi assisteixin, no s'arriba ni de molt a que aprenguin. A Anglaterra es notava amb alarma, la poca eficàcia de les escoles populars. Els alumnes hi assistien freqüentment, els professors tenien bons procediments pedagògics, els nens, en canvi, no deprenien. Com explicar semblant anomalia? Després d'una rigorosa informació va veure que hi havia més de 500 nois que assistien a les classes completament dejuns. No te res d'estrany doncs, que handicapa per la fam no compreguin les explicacions del professor.

El crim, baix les seves mil formes, és essencialment un producte de factors econòmics. A Itàlia el 88 per cent de condemnats pertanyen a les classes pobres.

El suïcidi, l'alcoholisme i mil coses més son conseqüència ineludible de l'actual constitució econòmica.

L'economia política, el progrés de la qual es manifesta d'una manera evident, pot ésser la clau de la solució, és per això precisament, que se la persegueix. En temps antics els reis absoluts, ara, la burgesia omnipotent dèspota, anònima, aborreix les qüestions econòmiques.

En aquesta lluita entre el fet i l'idea entre el privilegi i la justícia qui assolirà la victòria definitiva?

Fins aquí arriba l'italià. Nosaltres gosem a dir que la victòria serà nostra, que forçosament deuen imposar-se els ideals justos. Però la feina és gran. La burgesia organitzada de segles ençà, té grans mitjans de defensa. Per

vençer solament la seva inèrcia es necessita un gran esforç.

Per a ajudar al company "Roc Guinart"

Segona llista

M. E.	5 ptes.
R. C.	5 "
F. V.	2 "
J. J.	1 "
M. V.	10 "
Total	23 ptes.

CRIT D'ALERTA

A tots els obrers flequers

Ens mou a escriure aquestes ratlles, el perill que correm de que ens sigui arreballada la més gran de les millores morals conquerides a costa d'enormes esforços. Ens referim al treball de dia que cinc anys enrera aconseguíem implantar el que elaborem el pa de cada dia.

Fem una mica d'història. Infinita de vegades els obrers flequers d'Espanya i d'una manera especial els de Barcelona, s'havien adreçats als poders públics demanant la suspensió del treball de nit en l'ofici amb que ens guanyem la vida.

Ens referim al patró ens tenia dia i nit a la seva disposició, tractant-nos com a esclaus. No ens refiem però tan sols amb el que faci la comissió; que cadascú defensi de la manera que li sigui possible aquesta millora que volen arrebaçar-nos i que tanta importància té per la nostra salut.

Això, que tant posa de relleu la burgesia, que els inducteix a començar a les dues el desig de millor servir al públic, hem de dir per tot arreu que és mentida, que per l'única cosa que ho fan és per a augmentar l'ingrés al calaix encara que sigui restant la resistència que la nostra classe patronal oposa a la pràctica el mentat decret, i tothom sab també, les diverses vegades que s'ha intentat fos abolida la llei que obliga a treballar de dia.

Abolir la llei no ho han pogut aconseguir-ho. Fa molt de temps, però, que la infringeixen d'una manera descarada, contravenint així, dues coses a la vegada; les bases firmades l'any 1919 amb els obrers i la llei establerta per l'Estat.

En les mentades bases, firmades per les representacions patronal i obrera s'acordà que la hora de començar la feina fos les cinc de la matinada. Els burgesos—sempre al aguait—sempre que han vist que les circumstàncies els eren favorables, les han pegades que l'hora de començar havia d'ésser les dues de la nit. Degut a que durant els cinc anys últims, sempre hi hagué una agrupació obrera que s'els hi oposa, no pogueren mai sortir-ne amb la seva. Ara aprofitant-se de les circumstàncies i obrant com ho fan els covarts quan veuen llur adversari amb menys potència, han reprès la ofensiva d'una manera brutal. No hi fa res, més gran serà el desgany que tindran.

Els que actualment regeixen els destins del país, no sembla pas que puguin prestar-se a fer-los el joc. Això ja diu molt en favor nostre.

Una senyal del que deïem més amunt, ho és la crida que el Delegat «region» del treball feu

dies passats a patrons i obrers perquè acudissin davant d'ell a exposar els motius que els uns tenen per a començar a les dues i els que tenen els altres per no començar-hi.

La dita reunió va tenir lloc el dia 10 del corrent. Tan mancat de lògica varen ésser els arguments exposats pels patrons, en voler demostrar la conveniència de començar el treball a les dues hores del dia, que no tingueren paraules per a contestar a l'exposició dels obrers demostrant el contrari.

A la mentada reunió ja es va palesar,—i així va semblar reconeixé-ho el Delegat del treball—que no hi havia res que aconsellés tornar al treball de nit a l'indústria de la panificació.

L'èxit o el fracàs de la campanya que per continuar treballant de dia porten a cap la representació dels obrers no associats, junt amb la societat «L'Espiga»—que son els que van ren anar a defensar-se davant del Delegat—depèn de tots i de cada un dels obrers flequers de Barcelona. Si cumplim el nostre deure posant-nos al costat de la Comissió que ja hi ha nomenada i acudint quan ens cridi, no hi ha dubte que la victòria serà nostra. La raó està de la nostra part i aquí quedaràn estrellades les manobres de la burgesia.

No hem de consentir de cap de les maneres, tornar a aquells temps en que el patró ens tenia dia i nit a la seva disposició, tractant-nos com a esclaus. No ens refiem però tan sols amb el que faci la comissió; que cadascú defensi de la manera que li sigui possible aquesta millora que volen arrebaçar-nos i que tanta importància té per la nostra salut.

En els països que van a la vanguardia de la civilització del món, el treball de nit a la flequeria ha sigut abolit per considerar-lo inhumà i contrari a la salut. Sols a homes ignorants i enamorats de les coses arcaiques—com són la majoria dels patrons formers de Barcelona—s'els pot ficar al magí tornar a implantar un sistema de treball, ja abolit en gairebé tots els Estats d'Europa.

Cal que les autoritats es donin compte que té més importància la salut de tres mil homes—que és el nombre aproximad dels obrers flequers de Barcelona—que no els diners que puguin araconar els patrons començant el treball a les dues de la nit.

Amunt doncs, companys, i a defensar aquesta millora de la qual depèn la nostra salut, així com la tranquil·litat de les nostres llars.

Miquel Vilaginés

Per haver arribat amb retroa a la nostra redacció, hem de deixar per al número pròxim

EVOLUCIÓ O REVOLUCIÓ SOCIAL?
per E. Mira

una interessant
Correspondència de Girona

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
dissabte 28 de febrer 1924—

Aquest diantre de sabatots!

de H.—G. WELLS
(Continuació)

IV
Es possible el socialisme?
No tindrà la pretenció d'ésser imparcial en aquesta matèria, i discutir com si la meua opinió

no estés ja formada sobre la qüestió de saber si el món fóra millor, suposant que poguéssim abolir la propietat privada del sòl i d'una pila de coses d'utilitat general; no tinc cap mena de dubte sobre això. Jo crec que la propietat privada d'aquestes coses no és pas més necessària i inevitable que la propietat privada dels nostres semblants, o dels ponts i de les rutes. La idea que alguna cosa o cada cosa pot ésser reclamada com a propietat privada perteneix als anys obscurs de la humanitat, i no és solament una monstruosa injustícia, sinó un inconvenient encara més monstruós. Suposem que encara admeteu la propietat privada dels grans camins, i que tothom que posseix un bocí de ruta discuteix si hi poden

passar anant en un vehicle. Diu que la via és insoportable. Però, en veritat, és una mica el que passa avui, quan agafeu el ferracarril, i ho és també per tothom que té necessitat d'un troç de terra per viure. No veig cap dificultat a organitzar la cultura del sòl, les fàbriques i altres coses d'aquest gènere, públicament per l'interès general, com les rutes i els ponts, el correu i la policia. En aquests límits, no veig cap impossibilitat al socialisme. Abolir la propietat privada d'aquestes coses seria abolir tota aquesta gropa-da de paràssits, la cobdícia de profits i de dividends dels quals posa obstacle a una pila d'útils i belles empreses i les fa costoses i impossibles. Això fóra abolir-les; però, fóra un mal?

Perquè no pendre aquestes propietats privades als seus possessors? En altres temps, no solament els esclaus eren alliberats, sense compensament a llurs amos, sinó que la història de la humanitat, per horrible que sigui, presenta innumbrables casos d'amos d'esclaus renunciant ells mateixos a llurs drets inhumans. Tal vegada direu que pendre la propietat a la gent és una injustícia i un robatori. N'esteu segurs? Suposeu que veieu molts infants en un parc tristos i mal-humorats perquè un d'ells ha pres tots els juguets dels altres i pretén servir-los i no deixar-los a ningú... No desposseirieu els juguets a aquest infant per sincerament convençut que ell estés que la seva convicció és justa? És aquesta mateixa la po-

sició dels propietaris d'avui. Diu que potser que els propietaris, per exemple del sòl, han d'ésser pagats i no despallats. Però com que trobar els diners per a pagar-los vol dir establir un impost sobre la propietat d'algú altre que tal volta té uns drets que són millors, no veig l'honestitat d'aquest procediment. No podeu donar propietat per propietat sinó comprant o venent; i si la propietat no és un robatori, llavors o és no solament el socialisme sinó també l'impost ordinari. Però si l'impost és un procediment justificable, si se'ns pot imposar pels serveis públics un ú o àdhuc més per vint-i-cinc del que jo guanyo, no veig per què no poseu un impost sobre el propietari d'l sòl, si cal, de la mitat o els dos tercis del te-

rreny, o sobre l'accionista de ferrocarrils d'un 10 o 15 per 25 d'obligació. Cada progrés de màquines i de l'organització industrial priva a pobres gentes de llurs rendes, i no veig per què hem d'ésser singularment tendres pels rics, per aquells que han estat improductius tota la vida, quan ells són l'obstacle al bé general. I encara que negui el dret de la compensació, no nego que se'ls pugui concedir. Tractant-se de mètodes, hom pot concebir molt bé que poguem donar als propietaris compensacions parcials i fer tota mena de concessions per a evitar d'ésser cruels als seus ulls, en el nostre esforç de posar li a les grans crueltats d'avui.

J. Roure i Torrent, trad.
—(Seguirà)—

Obrers del camp
Llegiu i propagueu
"LA TERRA"
SETMANARI POPULAR
PORTAVEU DE LA «UNIO DE RASABARRS DE CATALUNYA»
Es publica cada dissabte. 15 Cts.
Redacció i Administració: Carrers, 12, 1.
BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu
JUSTÍCIA SOCIAL
període socialista català.

"ACCIÓ COOPERATISTA"
Parte de la Federació de Cooperatives de Catalunya
Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya; Problemes socials relacionats amb la cooperació.
APAREIX CADA QUINZENA
Suscripció anual: 4 ptes.
Redacció i Administració:
Aurora, 11 bis. - Círcul

Es nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTÍCIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Unió Gràfica
Societat Cooperativa de Producció
Aquesta institució, genuïnament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de les entitats similars i a l'ajut de tots els homes progressius.
Treballs d'impressió de tota mena
Erla Granados, 33, interior
BARCELONA

En totes èpoques i en tot lloc, el pensament de les ànimes meditadores ha sigut mutu d'escàndol.

ANATOLE FRANCE

J. M. PROUS I VILA
LA LLUNA DINS EL LLAC
(CANÇONS I PORMES)
Per comandes a la llibreria Bibliotheka, Llovers, 13. - Reus.
S'ha posat ja a la venda en les llibrerías de Barcelona

L'emancipació dels obrers de Catalunya ha d'ésser obra dels mateixos obrers d'aquí.

Treballador!
Signes dignes de la teva condició humana
Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.
Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Noves i documents

INDIA. — Congrés sindical.
La Federació Sindical de la Índia celebrarà a Parel (Bombay) el seu Congrés ordinari a fi del mes de març. El fi principal d'aquest Congrés és el d'edificar sobre base sòlida el moviment sindical indi. Fins ara, no hi han més que vuit sindicats afiliats a la Federació i que paguen les quotes estatutàries i encara tots són de Bombay i Calcuta. L'òrgue de la Federació Sindical ha fet una campanya molt activa a favor de la central nacional i aquesta ha enviat còpia dels estatuts a totes les organitzacions obreres del país a fi d'estimular-les a l'agrupament. De més de la Federació de Sindicats de la Índia, existeix també la *Labour League of India* la qual agrupa onze organitzacions i no segueix una direcció determinada car conjuntament amb les organitzacions obreres accepta en el seu si a totes les persones que s'interessen per les reivindicacions proletàries.

PORTUGAL. — Crisi ministerial.
Els nacionalistes i reaccionaris portuguesos varen conseguir derrotar per una petita majoria parlamentària al govern radical que presidia Domingues dos Santos el qual havia presentat un projecte d'ordenació bàncaria i altres mesures econòmiques que tenien alarmada a la burgesia i particularment l'alta banca. El President de la República, després de fer les consultes acostumades, va encarregar la formació de govern al capdill demòcrata Victoriano Guimaraes, el qual ha constituït el nou Govern amb els següents elements: Afers estrangers, Victoriano Godinho, demòcrata; Guerra, general Veleira Koche, republicà demòcrata; Marina, Pereira da Silva, independent; Instrucció pública, Ferreira Simas, demòcrata; Interior, Nicolau Mesquita, demòcrata; Colonies, Xavier da Silva, accionista; Justícia, Pedro Castro, demòcrata; Agricultura, Torres Garcia, demòcrata; Treball, Sompado Mala, accionista; Comerç, Volhinho Correia, demòcrata. La Cartera de Finances que es destinava a Postana la desempenyarà provisionalment el propi President del Consell, Guimaraes.

La maniobra dels reaccionaris obligant al govern de Domingues dos Santos a dimitir va originar una imponent manifestació de tots els elements d'esquerra republicana que va celebrar-se a Lisboa el dia 11 d'aquest mes i a la qual varen ajuntar-se les organitzacions obreres malgrat i sostenir el criteri antipolític propi de sindicalistes i anarquistes. Al presentarse al Parlament el nou govern, veient-se impotents per a derrotar-lo, els elements dretistes es retiraren en bloc. En la declaració ministerial, Guimaraes diu que sosté tots els projectes econòmics de l'anterior govern els elements afectes al qual sostindran el gabinet actual el qual té una significació radical republicana més accentuada que el ministeri de Domingues dos Santos.

ESTATS UNITS. — Efectius sindicals.

Del report presentat al 44° Congrés de *American Federation of Labor* celebrat a El Paso (Texas) del 19 al 25 de novembre darrer extralem les següents dades: La xifra d'obres que integren la Federació és de 2.865.979, contra 2.928.468 que la formaven en 1923. Aquesta minva s'observa des de 1920 l'any en que la xifra d'obres federats havia arribat a 4.075.040. Malgrat la disminució d'efectius aquests són considerablement superiors als d'abans de la guerra. El promig resultant dels quadres de 1904-1913 és de 1.605.000 membres.

L'activitat social de la Federació va desenvolupar-se durant l'any 1924 de una manera preferent en conseguir la reforma de la legislació sobre el treball dels infants i la lluita contra el sistema d'ordenances (*injuctions*); acció a favor d'una llei d'indemnització d'accidents de treball per als obrers del districte federal de Colúmbia; interdicció de l'empleu de mà d'obra estrangera en la zona del Canal de Panamá; abrogació de la legislació actual sobre el Consell de treball de ferrocarrils (*Railroad Labor Board*) al qual haurà de substituir un sistema de Consells regionals de conciliació.

En el Congrés de El Paso, entre altres coses interessants de caràcter sindical, polític i social, varen ésser aprovades resolucions a favor de la més ampla autonomia de Puerto Rico a on la Federació realitzarà una enquesta per a conèixer i corregir els abusos que han sigut denunciats per les organitzacions obreres del país en un èria de règim de treball, i pràctiques polítiques; a favor de la independència absoluta de les Illes Filipines i de que sigui imposada als

articles procedents d'aquell territori la mateixa tarifa duanera que regeix per als articles estrangers i contra el reconeixement del Govern soviètic de Rússia fins que el poble rus tingui un govern que hagi pogut escullir lliurement i per procediments de democràcia normal i sobirana.

ALEMANYA. — Expulsió.

Acusat de greus irregularitats en l'exercici d'alts càrrecs, ha sigut definitivament expulsat del Partit Socialista, l'expresident del Consell de ministres de l'Imperi, Gustau Bauer. Fou canceller des de juny de 1919 a març de 1920 i abans havia sigut ministre de Treball en el ministeri format per el príncep Max de Baden en octubre de 1918 i en el que presidia Scheidemann, desempenyant la cartera de Transporta en el gabinet presidit per Müller i el càrrec de vicescanciller i ministre del Tresor en el ministeri Wirth en 1923.

Bauer és fill de la Prússia oriental i va naixer en 1870. Fou dependent d'escriptori a Koentigsberg fins a l'any 1920. En la Conferència de Sindicats obrers de Berlín va ocupar el càrrec de secretari des de 1903 a 1906. En 1912 fou elegit diputat del Reichstag per Breslau, formant part de la Constituent en 1919 i del Reichstag en 1920. Persona d'escàs rellu intel·lectual, ha conseguit fer-se cèlebre com a prestidigitador, cosa que el Partit l'hi reconeix expulsant-lo ignominiosament.

MEXIC. — Acció del Govern.

La presidència de Plutarco Elias Calles s'ha inaugurat amb una sèrie de mesures d'ordre polític i econòmic que des d'ellen el major interès i la més gran confiança en la tasca que realitzarà durant el període del seu mandat al nou Govern socialista.

La primera providència ha sigut aprovar un plan del Ministre d'Educació per a la construcció de 3000 escoles rurals durant l'any 1925 les quals han de costar per terme mig 1500 pesos cada una. El Govern pensa realitzar aquest vast projecte amb l'ajuda meral i econòmica dels municipis.

Restablerta la normalitat i observant-se en les empreses de ferrocarrils una marcada tendència a abusar de la prosperitat del país guanyada a força de cruents sacrificis, s'ha promulgat un decret declarant els ferrocarrils sota el control immediat de l'estat. De més projecta el Govern construir per compte de l'estat 325 milles de via fèrrea connectant Tampico amb Matamoros i obrint tota una regió immensa a un correu intensu mercès a un plan d'irrigació apropiat les aigües del Rio Grande i dels rius de San Juan, Sotola i Marina. També es començaràn desseguida els treballs de reconstrucció i perfeccionament de la línia Durango-Mazatlan construïda durant la presidència de Obregón i que havia quedat incompleta.

Un altra de les mesures governamentals que mereix universal aplaudiment és el pas decisiu que s'ha donat per atendre les justes reivindicacions de la massa obrera mexicana. Existint diferents organitzacions nacionals, cada una de les quals sosté un programa distint i a vegades oposat a les restants, el Govern ha disposat la celebració de conferències de cada ram d'industria amb representació de totes les fraccions sindicals a l'objecte de que formulin un programa comú de reivindicacions obreres. La primera d'aquestes conferències serà un Congrés dels treballadors del ram textíl el qual s'ocuparà preferentment de la qüestió dels salaris que resulten extremadament baixos en aquesta industria. Hom confia que aquesta idea serà una definitiva solució de les moltes vagues i conflictes

que constantment es produeixen i portarà a una sòlida unitat sindical o almenys a la defensa d'un programa comú pels treballadors de cada ofici.

ITALIA. — El feixisme i les oposicions.

Malgrat l'aferissada persecució que sofreix la premsa lliure d'Itàlia es coneixen els crims i atropells que diàriament cometen els salons de Mussollat el qual com més va perdent la força moral més s'entrega a la violència que preconitzen els energèmens que, com Farinacci, desconeixen tota noció de ciutadania i humanitat.

Per això el Comitè dels partits d'oposició anomenats de Aventino, en la seva reunió de Roma, celebrada el 14 d'aquest mes, va declarar que continuava el front únic contra el Govern amb el qual no mantindrà la més petita relació ni com oposició parlamentària ni en cap ordre polític o administratiu. Els partits representats són els que sempre han sostingut la lluita o siguin els unionistes, socialistes unitaris, republicans, populars catòlics, demòcrates-socials, sardistes i maximalistes. Els comunistes, des fet, s'han separat del bloc nacional anti-feixista.

Aquesta reunió va coincidir amb la dels elements liberals que actualment constitueixen l'oposició parlamentària del govern feixista en la qual, per unanimitat, va acordar-se que la política del govern està en conflicte obert amb els ideals de llibertat que informen el partit i que en tant aquesta política no es modifiqui es comprometen tots a seguir una línia de conducta uniforme i precisa per a mantenir en tots els terrenys els principis liberals trepitjats per la dictadura de Mussolini.

GRAN BRETANYA. — Els sense feina.

El registre de treballadors sense feina el dia 9 d'aquest mes oferia un total de 1.243.000 persones, o siguin 941.400 homes, 35.900 nois, 231.500 dones i 34.500 noies. En total són 4.113 més que la setmana anterior i 64.327 més que en la mateixa data de l'any anterior.

El lector recordarà que un dels tòpics de la campanya electoral menada contra el Govern socialista presidit per MacDonald era el de que augmentava el nombre dels sense feina, cosa que les xifres oficials desmentien. Ara resulta que després de quatre mesos de govern conservador el total de treballadors sense feina ha augmentat ja en proporció del 18 al 13 per cent.

Les quotes per a fins polítiques.

Com sap el lector, els sindicats britànics (*Trade Unions*) adherits al *Labour Party*, cobren de llurs afiliats una quota regular o periòdica per al sosteniment de la tasca política del Partit. Aquesta quota és voluntària car els que no volen satisfer-la firmen una fulla en la qual declaren que no estan disposats a contribuir a les despeses de caràcter polític.

El que el partit del treball tingui mitjans per a realitzar una acció política polxant preocupa als elements conservadors que veuen en els treballadors l'amenaça real per a llur predominat. Un centenar de diputats reacionaris varen aconseguir fer passar una proposició disposant que les contribucions polítiques en els sindicats es fessin a la inversa, es dir, que la declaració firmada no fos la negativa sinó l'afirmativa, pensant que així seria menys els que voluntàriament contribuïrien al sosteniment de les despeses de caràcter polític. Hom de dir en justícia que una gran massa de diputats conservadors ha exterioritzat la seva oposició al projecte i que fins en el sí del propi gabinet conservador les opinions estan radicalment dividides. Lloyd George, fent honor al seu dictat de liberal, va

pronunciar un magnífic discurs reivindicant la indiscutible potestat dels sindicats a dictar-se les pròpies lleis i manifestant que de cap manera s'havia d'obstaculitzar la viva expressió d'un grup social que tant contribueix a assegurar la permanència de la llibertat i el dret a la Gran Bretanya.

L'oposició al projecte és tan forta, que els socialistes gairebé no han tingut necessitat de lluitar per a vèncer aquesta ridícula maniobra conservadora. El més segur és que no arribarà a fer-se la segona lectura en el Parlament, ço que ja deu preveure el mateix Govern quan deixa als diputats que votin sense tenir en compte l'actitud dels ministres.

Per a ajudar a JUSTÍCIA SOCIAL.

ERRATA.—En la llista anterior aparegué les inicials M. C. 3 ptes., on devia dir M. C. 9 ptes., i aquesta xifra era la comptada en el total.

Molt interessant

L'administració de JUSTÍCIA SOCIAL, comprènent les dificultats que troben alguns dels nostres abonats per a renovar llurs suscripcions, ha acordat girar lletres de canvi per l'import d'una anyada, 8 pessetes:

A tots els que deguin més d'un semestre.

A tots els que, subscrits per anyades, no han renovat encara la seva suscripció.

Exceptuem d'aquesta mesura als abonats [d'alguns] pobles de les comarques gironines els rebuts dels quals cuidarà de passar a domicili un company de Girona.

Als abonats residents a l'estranger, no essent factible incloure'ls en els lliuraments, els preguem es posin al corrent amb tota urgència.

D'aquesta manera, a la vegada que facilitarem als nostres abonats el poder satisfer puntualment les seves suscripcions, aconseguirem, àdhuc a costa de majors despeses, tindre al corrent l'administració, única forma de poder complir els nostres compromisos i portar endavant la publicació del nostre volgut setmanari, car el retard en els pagaments posa en perill la seva vida en els moments que aquesta està perfectament assegurada.

No dubtem pas que els nostres lliuraments seràn ben acollits per tots els amics de JUSTÍCIA SOCIAL.

Cal advertir, per últim, a tots els subscriptors i paquets de fóra de Barcelona, facin les seves remeses directament a l'administració de Reus, carrer Llovera, 13.

Si hom es diu liberal, i per justificar-ho, obra liberalment però sense posar-hi el cor, es trobarà en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà complir res d'excelent. Inútil haurà sigut la seva naixença, i inútil la seva mort.

Del TRIPITAKA XINSE

La Casa del Poble de Mataró

Nova Junta.

Ara de poc, a l'entitat de Mataró—una de les poques de la nostra terra que no es troben en la vergonyosa situació de Barcelona, blasmada en altre lloc pel company Comaposada—ha estat renovada la Junta Directiva de la Casa del Poble quedant constituïda en aquesta forma:

President, Josep Calvet, forner; vicepresident, Jaume Comas, «Agrupació Socialista»; secretari, Jaume Carbonell, Grup de Cultura; vicesecretari, Joan Segimont, fuster; comptador, Josep Julià, Filats i Preparació; tresorer, Josep Palomer, «Agrupació Socialista»; vocals, Jaume Bartra, Filats i Preparació; Miquel Maynés, cambrer; Francesc Monell, Juventut Socialista; Pere Calvet, Sindicat Agrícola (Secció de parcors); Pere Parés, electricistes i Similars; Josep Bonamusa, Tintorers i Blanquejadors; Ricard Oriol, Oficis Varies; Antoni Martí, Cotxers, Carreters i Similars; Salvador Pianells, forner; Salvador Canals, Camp de cultura; Francesc Fulladous, Tintorers i Blanquejadors; Joan Enric Electricistes i Similars; Andreu Federic, cambrer; Florenci Llinàs, Sindicat Agrícola (Secció de Jornalera); Ventura Aymeric, Cotxers, Carreters, i Similars; Joaquim Sala, Juventut Socialista; Tomàs Baró, fuster.

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure:
Com a home, has d'ésser socialista.
Com a obrer, deus sindicalcarte.

SETMANARI SOCIALISTA

Justicia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:

Carrer de Guardia, 14, prof. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:

Marcial Balda, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:

Gabriel Alomar - Serra i Moret
Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Agudé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas
Dr. Emili Mira - Vicens Vilareassu
Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa" - Rosend Llates
Dr. Muntanyà - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés
"Gaidric" - Marius Vidal - Ferrán Cuito - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amador
Emili Saleta - "Shum" - F. Cafadas - Josep M. de Sucre - J. Roura i Torrent - Manuel Alcántara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Dulg Guinart - Dulg Puigades - Joan Fronjó - Balagué Baró - R. Ràfol Camí - Jaume Cardús - J. Durán i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS

Albert Schneeberger - Rafael Ramis, França
Joan Comorera - Argentina Carlota Gótes. - Xile
René Lyr. - Bèlgica
Roberto Marvati. - Itàlia
Dr. Andrés Ovejero. - Madrid

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Provincies:
Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes.
Un any, 8 ptes.

Estranger:

Mig any, 3'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTÍCIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

L'obra d'art és un record d'amor.

PAU AUDEA

Imp. Tripitaka Xinese.